

Jordløse i bevægelse

Informationstavlen er udarbejdet af Stigruppen i Jordløse i samarbejde med Jordløse og omegns beboerforening og Jordløse-Trunderups lokalhistoriske forening.

Fotos: Niels Fløistrup.

Layout: Ulla Nyborg.

Tekst: Rikke Schultz

Kort og Ruter: Peder S. Nielsen og Dorit Bjørn-Larsen

Kilder til tekst: Historisk Atlas, Trap Danmark og arkivmateriale fra Jordløse-Trunderups lokalhistoriske arkiv.

Informationstavlen er trykt 2012 af Nima Reklame i Ringø og med økonomisk støtte fra Frluftsrådets Tips- og Lottomidler og Landdistriktsrådet i Assens.

Informationstavlen kan også ses på www.jordløse.nu

①

År 3.600 f.Kr.

① Runddysse

Haastrupvej 28 – her ligger en 5.600 år gammel runddysse. Det er ifølge Lademanns Leksikon Fyns største og smukkeste runddysse. Kammeret er placeret på en 16 m bred jordhøj, der er omgivet af 21 store rundsten. Stedet er et besøg værd.

② Gravanlægget Frydenlund

Ved Strandby Mark har Moesgaard Museum været i gang med udgravning af et gravanlæg fra ca. 3600 f. Kr. Gravanlægget har ligget skjult under en gravhøj fra den yngre bronzealder. Udgravningen blev tildækket september 2012. Man kan læse om udgravningen på www.frydenlundsarup.wordpress.com. Anlægget ligger i Haarby sogn.

År 1.800 f.kr.

③ Gisselhøj

Gisselhøj er formodentlig fra den ældre bronzealder 1800–1000 år f. Kr. Den er 6 m høj og 26 m i diameter. Der er informationstavle på stedet.

③

Ca. År 1000 e.kr.

Jordløse grundlægges som Adelby

En adelby er en landsby, der modsat de middelalderlige udflytterbebyggelser ikke er opstået ved udflytning. Gadekær og Bystævne stammer sandsynligvis fra den tid, men Bystævnet ⑩ er flyttet til sin nuværende beliggenhed i 1945.

År 1200 e. kr.

④ Jordløse Kirke

Jordløse Kirke er bygget omkring år 1200 af egnens bønder – og beslutningen om at bygge den er sandsynligvis blevet taget på bystævnet. Den blev helgenviet til Sct. Jost – en helgen, der led martyrdøden i Rom i år 165. Sct. Jost forbindes med helbredende kræfter, og mange er valfart til Jordløse i middelalderen for at søge helbredelse ved kirken. Kirkens 3-fløjede altertavle er skåret omkring 1515 i Claus Bergs værksted i Odense. Kirken er åben i dagtimerne ved henvendelse til graveren på telefon: 25 54 75 10

②

④

⑤

1400-tallet

⑤ Søbo Gods

Søbo er en gammel sædegård, som nævnes første gang i 1442. Hovedbygningen er opført 1720'erne. Søbo Gods er på 201 hektar

1500-tallet

⑥ Hattebæk Mølle

Valdemar Atterdag (1340-75) ønskede ikke "at åerne skulle løbe i stranden uden først at have gjort landegavn". Hattebæk Mølle omtales første gang i skriftlige kilder i starten af 1500-tallet.

⑦ Damsbo Gods

Damsbo Hovedgård oprettes i 1552 af Jacob Mikkelsen Brockenhuus ved en sammenlægning af 3 enestegårde.

1600-tallet

Det antages at Damsbo i 1610 ejede halvdelen af gårdene i Jordløse. I 1636 samledes byen i et ejerlav under Damsbo Gods. I 1664 bestod byen foruden præstegården af 20 gårde. I en del af denne periode (1636-1664) var endvidere Søbo Hovedgaard og 7 gårde i Trunderup i Damsbos besiddelse. (Kilde: Historisk Atlas).

1700-tallet

⑧ Jordløse Smedje

Ifølge data fra lokalhistorisk arkiv ved vi, at der har været smedje Landevejen 32 siden 1729. Ved folketællingen i 1787 boede smed Jens Rasmussen 48 år og hustru Birgitte Mogensdatter 70 år i smedjen. 14 år senere i 1801 bor de to stadig i huset – nu som aftægtsfolk, mens smedjen er overtaget af Anders Zachariassen og hans hustru Christiane Iversdatter. Desuden bor deres to små børn og konens søster Anna Iversdatter i huset.

⑨ Jordløse præstegård

Jordløse præstegård, der ligger overfor kirken, er i sin nuværende skikkelse første gang opført i 1735. I 1981 brændte præstegården ned, men den blev genopført i årene 1982–83 i sin oprindelige form. 1759 opførtes et hospital (en fattiggård) på Kirkegården.

1788

Jordløse blokudskiftedes i 1788. Siden er 9 gårde flyttet ud.

1800-tallet

I begyndelsen af 1800-tallet var pastor Thomas Barfoed præst i Jordløse sogn. Det siges, at han en dag modtog et brev fra en studiekammerat. Adressen lød "til præsten uden hoser i byen uden jord".

1844

I 1844 er samtlige gårde – trods udskiftningen – stadig fæstegårde under Damsbo Gods.

⑩ Jordløse gl. hospital

1870 Jordløse hospital er flyttet til Landevejen 18; Der bor 4 lemmer, der årligt hver nyder 12 rd. fra grevskabet Brahesminde. (Trap Danmark, 1873).

⑥

⑧

⑨

⑩

11

11 Jordløse gl. Mejeri

1887 får Jordløse sit første andelsmejeri. Andelsmejeriet åbnede i bygningerne på adressen Nygårdsvej 5. Mejeribestyrer Jens Peter Laursen og fru Magrethe bestyrede mejeriet i perioden 1897–1936. Det var i deres tid som bestyrere at mejeriet den 3. februar 1925 holdt flyttedag og åbnede i sprit nye lokaler Landevejen 44. "Hr. Gram fra Vøjens indsats har maskiner og intet sted det knirker eller hviner", står der i sangen fra indvielsen af den nye bygning. Mejeriet fortsatte som andelsmejeri indtil begyndelsen af 1960'erne. Siden har der været mekanikerværksted, tankstation og supermarked i bygninger. I dag (2012) er der salg af biler, ishus og pizzeria.

12 Forsamlingshus

22.8.1896 sælger Rasmus Hansen for 271½ kr. 2 parceller til foreningen "Jordløse Forsamlingshus". I bestyrelsen sad 4 gårdmænd fra Jordløse og 2 husmænd fra Jordløse Mark. Det samlede areal var 475 kvm.

13 Brugsforening

1898 får Jordløse en brugsforening med uddeling fra adressen Landevejen 34. Efter flere ombygninger og udvidelser blev Brugsforeningen nedlagt pr. 31.10.1991. I et par år blev der drevet købmandsforretning i bygningen. I 1994 erhvervede Tømmermester Bent Nielsen fra Brobyværk bygningen, og den blev opbygget til udlejningslejligheder.

1900-tallet

14 Jordløse gl. Station (1906–1954)

Odense-Nørre Broby-Faaborg Banen (ONFJ) var en jernbane drevet og forpagtet af Sydfynske Jernbaner. Banen blev besluttet ved lov den 24. april 1903, indviet den 3. oktober 1906, overtaget af DSB den 1. april 1949 og nedlagt 22. maj 1954.

15 Jordløse gl. Kro og Hotel (1906–1979)

Stationsvej anlagdes samtidig med stationen – nr. 20 opførtes som afholdshotel med tilhørende købmandshandel og barberforretning. Senere blev det til en kro med spiritusbevilling.

1924

Den sidste fæstegård – Leergården – overgår til selveje.

16 Bystævnet

Bystævnet flytter i 1945 fra en placering ved præstegården til den nuværende placering Landevejen 3.

17 Jordløse gl. Campingplads (1958–1976)

Campingpladsen Jordløse Møllevvej ligger omgivet på tre sider af Danmarks Naturfunds arealer i Jordløse Bakker. Campingpladsen blev oprettet i 1958 af FDM på initiativ af læge Vestergård, Jordløse. FDM nedlagde Campingpladsen i 1976. Pladsen har siden været i privat eje.

2000-tallet

18 Økologisk svinebrug

1993 var opstartsåret for produktion af frilandssvine i Jordløse. Gårdejer Hans Erik Jørgensen har opkøbt adskillige af Jordløses gamle gårde (bl.a. Nygaard, Kjærsgaard og gården Risbjerg i Strandby).

I 2008 blev produktionen omlagt, og i dag er gården Risbjerg rammen om et af Danmarks største økologiske frilandssvinebrug.

19 Jordløse Friskole

I 2005 førte lukningen af Jordløse Centralskole (1940–2005) til opstarten af Friskolen i Jordløse på Jordløse Møllevvej.

20 Byparken

Med støtte fra LAG-Assens, Friluftsrådet, Lokale og anlægsfonden og private bidragsydere blev byparken Holgers Lege-Være-Sted indviet i 2010.

Parken er opkaldt efter Jordløselægen Holger Rasmussen, der druknede ved en ulykke i Azorene i 2009.

12

14

16

18

19

20

13

15

17

Vandreture

Alle ture udgår fra Holgers Lege-Være-Sted 20

— Jordløse by
④ ⑧ ⑨ ⑩ ⑪ ⑫ ⑬ ⑭ ⑮ ⑯ ⑰ ⑱

--- Jordløse Bakker, 5 km ③ ⑱

— Haarby-ruten ② ④ ⑧ ⑨
--- med forbindelse til Hjertestien, Haarby

— Søbo-ruten ⑤
--- med forbindelse til Skovstien, Brobyværk

— Damsbo-ruten
--- med forbindelse til Øhavsstien

--- Damsbo Skov, 3/4 time

--- Damsbo skov 1½ time

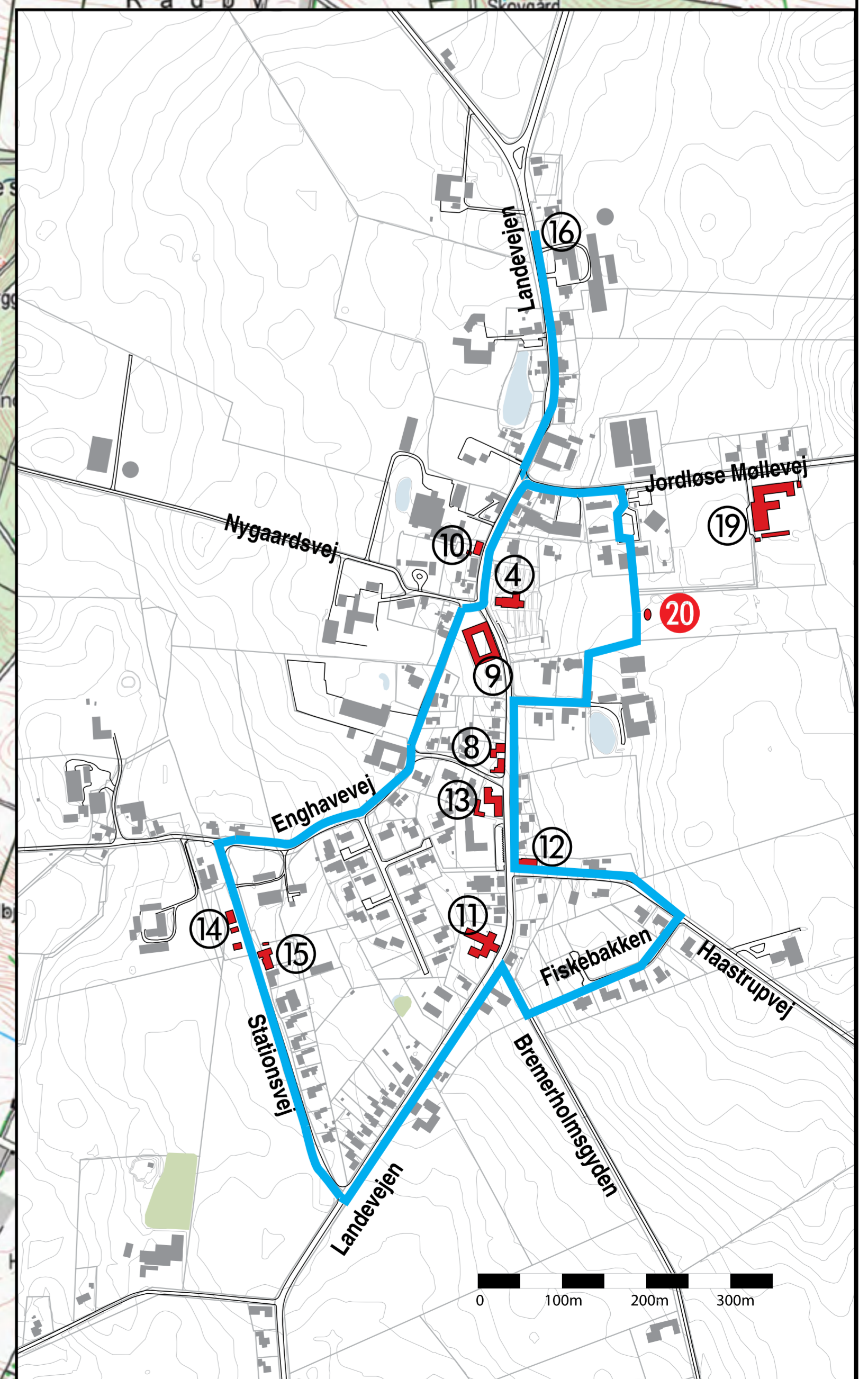
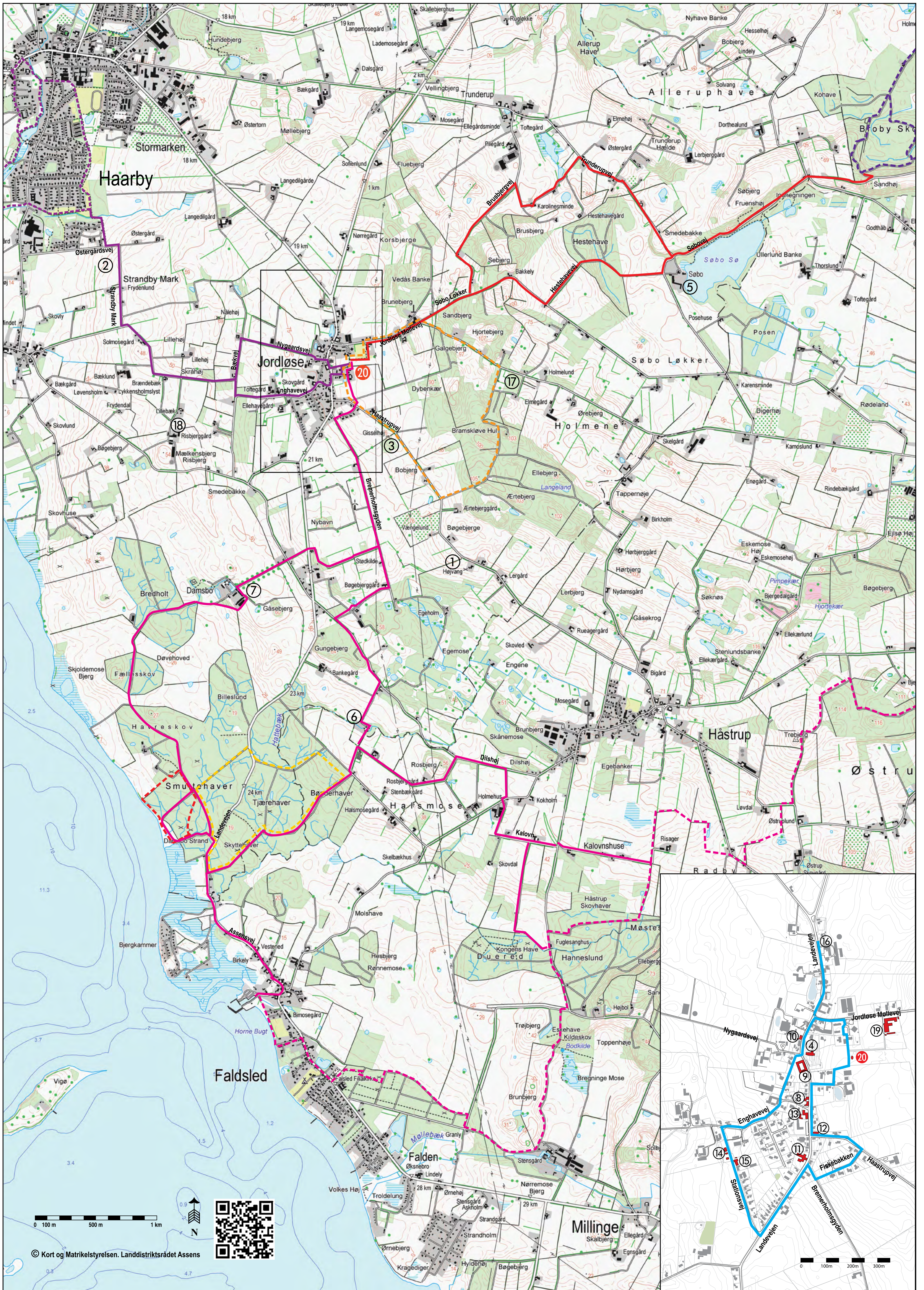

Privat skov – Adgangsregler:

Gælder også for Danmarks Naturfunds arealer.

I private skove må man:

- Være fra klokken 6 om morgenen til solnedgang.
- Gå på veje og stier – undtagen stier der kun er trampet.
- Ikke skære eller klippe noget af træerne.
- Samle svampe, nødder, bær, frø, kogler fra skovbunden, mos, lav, grene og kviste – men kun hvad man kan nå fra vej og sti.
- Kun ride efter nærmere aftale med ejeren.
- Cykle på veje og grusstier, men aldrig i skovbunden.
- **HOLDE HUNDEN I SNOR.**
Kun i de særlige hundeskove må den løbe frit.
- Aldrig grave planter op.
- Mange typer af arrangementer kræver tilladelse. Spørg derfor hellere skovejeren en gang for meget end for lidt.

0 100 m 500 m 1 km

© Kort og Matrikelstyrelsen, Landdistriktsrådet Assens

0 100m 200m 300m